

5.5. Člověk a zdraví

5.5.1. Tělesná výchova

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova směřuje:

- k vytvoření zdravého stylu života a k pochopení hodnoty zdraví,
- k získání potřebné míry zodpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných,
- k poznání vlastních pohybových možností a účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, otužování,
- k optimálnímu rozvoji zdatnosti a výkonnosti,
- k prožitku z pohybu,
- k regeneraci sil.

Prvořadým cílem předmětu je vytvoření pozitivního vztahu k pohybu a jeho aktivnímu zařazení do každodenního života, uvědomělá preventivní ochrana zdraví.

Neopomíjíme diferenciaci činností, zohledňujeme žáky zdravotně oslabené (IVP) i nadané (sportovní soutěže).

Důraz klademe na kladný osobní příklad učitelů, jejich všestrannou pomoc, utužování pravidel fair-play a tím i navození celkové příznivé atmosféry ve škole.

Výuka je realizována v tělocvičně, na školním hřišti, v okolí školy (les, louka), na lyžařských běžeckých tratích, ve sjezdovém areálu Zadov (Kvilda), v plaveckém bazénu penzionu Gabreta v Borových Ladech.

Učební pomůcky: sportovní nářadí a náčiní (viz inventář školy), lyžařské běžecké vybavení, vybavení na orientační běh.

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřetová témata
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině - usiluje o jejich zlepšení	- pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost - základy gymnastiky (průpravná cvičení pro akrobacii, kotoul vpřed, odraz snožmo z trampolínky, chůze po kladince s dopomocí) - základy estetického pohybu - vyjádření melodie a rytmu pohybem - základy atletiky (základy polovysokého startu, rychlý běh, skok do dálky z místa, hod míčkem z místa) - základy sportovních her (manipulace s míčem) - soutěže	OSV OSV, MuV OSV, MuV EV MeV
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - organizace a bezpečnost	OSV VDO

	cvičebního prostoru a činností, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV - příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu) - lyžování (hry na sněhu, základní techniky pohybu na běžeckých lyžích)	OSV OSV, MeV, EV EV, MeV EV
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - základní zjednodušené povely a signály v atletice - pravidla sportovních her	OSV MeV, OSV

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině - usiluje o jejich zlepšení	- netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - základy gymnastiky (kotoul vzad, odraz z gymnastického můstku, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu, chůze po kladince bez pomoci) - jednoduché tance - základy atletiky (polovysoký start, rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky z rozběhu, hod míčkem z místa) - základy sportovních her (manipulace s míčem, frisbee) - plavání (adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti) - lyžování (základy techniky pohybu na sjezdových lyžích, jízda na vleku, běžecké lyžování)	OSV, MuV MuV EV OSV EV

	- v terénu) - měření výkonů - soutěže a závody	OSV OSV, MeV
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- první pomoc v podmínkách TV - zdravotně zaměřené činnosti – správné zvedání zátěže - turistika a pobyt v přírodě - hygiena plavání	OSV EV
- spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích	- spolupráce při pohybových hrách - utkání v pohybových hrách podle zjednodušených pravidel minisportů - zásady jednání a chování, fair play	OSV OSV, MeV OSV, VDO, VMEGS

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině - usiluje o jejich zlepšení	- pohybové hry - gymnastika (kotoul vpřed a vzad s modifikacemi, přeskok snížené švédské bedny, ručkování ve svislu na žebřinách) - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - základy atletiky (rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky z rozběhu, hod míčkem z chůze) - sportovní hry - běžecké a sjezdové lyžování - měření výkonů - soutěže a závody	OSV OSV, MuV EV OSV EV OSV, MeV
- adaptuje se na vodní prostředí - dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitost	- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim (délka a intenzita pohybu) - turistika a pobyt v přírodě (pohyb v přírodě, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody)	OSV EV

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
– projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	– význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu – konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení	OSV, MeV OSV, MeV
– zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných pohybových her	– rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly pohyblivosti, koordinace pohybu – základy gymnastiky (kotoul vpřed i vzad s modifikacemi, stoj na ruce s dopomocí, rozhožka a skrčka přes kozu, chůze na kladince bez dopomoci) – základy atletiky (běžecká abeceda, rychlý a vytrvalý běh, běh v terénu, polovysoký start, skok do dálky z rozběhu, skok do výšky skrčný a střížný, hod míčkem z rozběhu) – rytmická gymnastika, tanec – netradiční pohybové hry – plavání (splývání, dýchání do vody, jeden plavecký způsob) – lyžování (zásady mazání běžeckých lyží, výstupy, obraty, chůze skluzem, jízda odpichem soupaž, sjíždění upraveného svahu)	OSV OSV EV OSV, MuV OSV, MuV EV
– uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	– hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek	OSV
– jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	– zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly	OSV, VDO, VMEGS, MuV
– zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	– jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím	
– zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	– pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	OSV, MeV

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
– podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené pohybové činnosti	– význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu – příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení – upevňování a rozvoj získaných gymnastických a atletických dovedností	OSV, MeV OSV, MeV OSV
– zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	– zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití – základní technika jednotlivých cviků	OSV, MeV
– uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	– hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek; první pomoc v podmínkách TV	OSV, VDO
– jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti – změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	– měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	OSV, MeV
– zvládá v souladu s individuálními předpoklady další plaveckou techniku, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvíjí svou plaveckou vytrvalost	– další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti	
– užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	– komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	OSV, VDO
– orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	– zdroje informací o pohybových činnostech	MeV